

REGELVERK FÖR UPPRÄTTHÅLLET AV DRIFTSBEREDSKAPEN OCH DRIFTEN VID KRAFTVERKSENHETER SOM INGÅR I EFFEKTRERSYSTEMET SAMT FÖR UTBJUDANDET AV DEN PRODUCERADE ELKRAFTEN PÅ MARKNADEN

Fingrid eller dess dotterbolag Finextra (nedan Fingrid) ställer följande regler för upprätthållandet av driftsberedskapen och driften vid de kraftverksenheter som ingår i effektreserven samt för att bjuda ut den producerade elkraften på marknaden.

Dessa regler tillämpas på en kraftverksenhet och kraftverksinnehavaren (nedan Producenten) och även på en andel i en enhet vid ett andelskraftverk och dess innehavare.

1 UPPRÄTTHÅLLANDE AV DRIFTSBEREDSKAPEN VID EN KRAFTVERKSENHET

1.1 Allmänna regler

Producenten upprätthåller den tekniska funktionen hos en kraftverksenhet på den nivå som krävs för att uppnå följande beredskapstider för drift:

under vinterperioden 1.12–28.2 är starttiden högst tolv (12) timmar

under annan tid är starttiden högst en (1) månad.

Under vinterperioden ska en kraftverksenhet ha beredskap för en drifttid på minst 200 timmar med full effekt enligt driftsavtalet.

Producenten och Fingrid kommer överens om utförandetidpunkterna för reparationer som påverkar kraftverksenhets 12 timmars driftsberedskap.

Producenten svarar för att kraftverksenheten har gällande avtal för elöverföring.

1.2 Driftspersonal

Producenten svarar för att tillräcklig driftspersonal med tillräckliga kunskaper finns tillgänglig för att uppfylla de skyldigheter som anges i dessa regler.

1.3 Bränsleförsörjning

Kraftverkets bränsleförsörjning ska möjliggöra en drifttid på sammanlagt minst 200 timmar på full effekt under vinterperioden.

1.4 Utsläppstillstånd och -rätter

Kraftverksenheten ska ha ett gällande utsläppstillstånd.

Producenten svarar för att kraftverksenheten har erforderliga lagenliga utsläppsrätter som motsvarar den faktiska produktionsmängden enligt tidtabellen för rapportering av de årliga utsläppen och annullering av utsläppsrätterna.

1.5 Miljötillstånd

Kraftverksenheten ska ha ett gällande miljötillstånd som gör det möjligt för enheten att fungera som effektreserv på det sätt som förutsätts i dessa driftsregler.

1.6 Provdrift inför vinterperioden

Kraftverksenheten ska årligen genomföra en lyckad provdrift vid en tidpunkt som avtalas separat med Fingrid tidigast en månad före övergången till 12 timmars startberedskap. Med provdriften säkerställs anläggningens tekniska funktion och driftpersonalens kompetens. Under provdriften ska anläggningen synkroniseras med kraftnätet och den ska under minst en timmes tid producera över 80 procent av den eleffekt som anläggningen erbjuder inom ramen för effektreservarrangemanget. Provdriften får inte räcka längre än 12 timmar utan motiverad orsak som angetts på förhand.

Producenten svarar för provdriftens utförande och kostnader. Försäljningsintäkter av elkraft som Producenten får under provdrift inverkar inte på kompensationen för upprätthållande av driftberedskap enligt punkt 6.

1.7 Möjlighet till provdrift under vintertiden

För att säkerställa att en kraftverksenhet har en 12 timmars driftsberedskap har Fingrid möjlighet att utföra en provdrift i anläggningen en gång per vinterperiod. Fingrid ska meddela Producenten om provdriften minst 12 timmar före provdrift.

Vid provdrift ska anläggningen synkroniseras med elnätet och den ska producera elkraft under minst en timmes tid med anläggningens minimieffekt. Provdriften får inte räcka längre än 12 timmar utan motiverad orsak som angetts på förhand.

Producenten svarar för provdriftens utförande och kostnader. Försäljningsintäkter av elkraft som Producenten får under provdrift inverkar inte på kompensationen för upprätthållande av driftberedskap enligt punkt 6.

Provdrift som utförs under vinterperioden beaktas då man räknar ut driftberedskapen på 200 timmar som avses i punkt 1.1 i driftsreglerna.

2 KRAFTVERKSENHETENS DRIFT ENLIGT ELSYSTEMETS BEHOV

2.1 Allmänna regler

Fingrid och stamnätsbolaget i Sverige (nedan SvK) tillämpar överensstämmande principer för marknadsintroduktionen och användningen av effektreserven i syfte att garantera optimal användning av effektreservkapaciteten i det nordiska elsystemet samt för att minimera effektreservarrangemangets marknadseffekter¹.

Producenten ansvarar för försäljningen av den producerade elkraften som omfattas av avtalet på marknaden. En kraftverksenhet startas antingen via elspotmarknaden eller på Fingrids begäran.

Producenten godkänner att Nord Pool Spot AS (nedan NPS) har rätt att göra en uppföljning av de elförsäljningsbud Producenten lämnar och i efterhand rapportera dessa till Fingrid och Energimyndigheten.

2.2 Rörliga produktionskostnader

I syfte att uppskatta de rörliga produktionskostnaderna lämnar Producenten prisuppgifter (pris per timme, €/MWh) per kraftverksenhet till Fingrid åtminstone varje månad. Vid beräkningen av de rörliga produktionskostnaderna beaktas bränslekostnaderna, värdet på de utsläppsrätter som behövs för produktionen (€/MWh) och startkostnaderna. Utifrån Producenternas förslag godkänner Fingrid årligen den statistik/de statistikuppgifter som används som underlag för bränslekostnaderna samt metoden för fastställandet av värdet på utsläppsrätterna.

2.3 Effektreserv på elspotmarknaden

2.3.1 Lämnande och hantering av bud

Under vinterperioden bjuder producenten ut den disponibla totalkapaciteten per timme på elspotmarknaden med beaktande av starttiden. När budet lämnas anger Producenten inget pris på den kapacitet som erbjuds.

Av den finska effektreserven bildas i elspothandelssystemet ett mängdbaserat effektreservbud för det finska anmälningsområdet.

Effektreservbudet beaktas i elspotberäkningen om inte balans uppnås i efterfrågan och utbud inom det finländska och/eller de svenska anmälningsområdena enligt gällande marknadsvillkor.

Den finländska och svenska effektreserven aktiveras i förhållande till den reserveffekt som bjuds ut mellan länderna inom ramen för den tillgängliga överföringskapaciteten.

2.3.2 Behandlingen av bud vid NPS

När budet aktiveras fastställer NPS ett pris på effektreserven, vilket är minst lika högt som det högsta kommersiella timbudet på elspotmarknaden.

¹ 1 Det danska stamnätsbolaget Energinet.dk planerar att införa ett reservsystem som motsvarar effektreserven från ingången av år 2016. Om Energinet.dk ansluter sig till det förfarande som tillämpas på den finska och svenska effektreservmarknaden, beaktas effektreserven i Danmark med beaktande av motsvarande principer.

Om det högsta kommersiella timbudet är lägre än effektreservanläggningens rörliga produktionskostnader, fastställer NPS priset på effektreservkapaciteten enligt anläggningens rörliga produktionskostnader. Om det inom Finlands prisområde tas i bruk en andra auktion (second auction), beaktas effektreservkapaciteten endast i prissättningen av den andra auktionsomgången.

2.3.3 Aktivering av effektreservkapacitet

När ett effektreservbud aktiveras informerar NPS de Producenter som har lämnat bud om den aktiverade effektreservmängden. Den aktiverade effektreserven fastställs per Producent i förhållande till de lämnade budens volym per kraftverksenhet. Utifrån meddelandet från NPS informerar Producenten Fingrid om de kraftverksenheter som ska startas inklusive tillhörande driftsplaner och tekniska randvillkor.

Fingrid och SvK kontrollerar möjligheterna att genomföra de driftsplaner Producenterna meddelat och fattar beslut om de kraftverk som ska startas samt om den optimala driftordningen för kraftverken. I kontrollen beaktas ländernas interna överföringsbegränsningar, eventuella förändringar i överföringskapaciteten mellan länderna, effektreservens minimieffekter och starttider samt övriga tekniska och ekonomiska randvillkor. Målsättningen är att starta de kraftverk som Producenterna har meddelat för start, som inom de ovan angivna randvillkoren producerar den aktiverade effektreservmängd som NPS meddelat med lägsta produktionskostnader.

Om driftordningen som uppstått på elspotmarknaden måste ändras kommer Fingrid och SvK respektive Fingrid och Producenten överens om de erforderliga ändringarna. Dessa ändringar genomförs i form av fasta affärer mellan Producenten och Fingrid inom ramen för kraftverksenheternas starttider.

När budet aktiveras i Finland kommer Fingrid och Producenten överens om detaljerna för start och stopp. Producenten och Fingrid kan komma överens om en fast affär redan för föregående timme när en kraftverksenhet startar för drift under endast en timme i syfte att säkerställa elproduktionen vid kraftverksenheten under den aktuella timmen.

Producenten svarar för de kostnader som den uppkomna obalansen vid kraftverkets start och stopp medför.

2.3.4 Prissättningen av affärerna när ett bud har aktiverats på NPS

Den fasta affären mellan Fingrid och Producenten genomförs till elspotpris om den aktuella kraftverksenheten inte startas.

Om en kraftverksenhet startas, genomförs en eventuell fast affär till rörliga produktionskostnader som beräknas enligt punkt 2.2.

2.4 Start och stopp av effektreservkapacitet på Fingrids begäran

Producenten är alltid skyldig att starta en kraftverksenhet som ingår i avtalet på Fingrids begäran antingen för effektreservsystemets behov eller för andra behov för hanteringen av effektbalansen i anslutning till skötseln av systemansvaret. När Fingrid begär att ett kraftverk ska startas, startar Producenten kraftverket med avtalad effekt och genomför en fast affär för detta med Fingrid. De

rörliga produktionskostnaderna enligt punkt 2.2 betraktas som kostnader för den första drifttimmen. Dessutom ska Producenten lämna bud på reglerkraftmarknaden enligt punkt 2.5.

Fingrid informerar Producenten minst en timme på förhand om stopp av en kraftverksenhet när enheten inte längre behövs för systemets behov.

2.5 Effektreserv på reglerkraftmarknaden

Producenten ska organisera sin verksamhet så att Producenten har rätt att agera på reglerkraftmarknaden enligt de regler som gäller på reglerkraftmarknaden.

När en effektreserv har startat antingen på elspotmarknaden eller på Fingrids begäran är Producenten skyldig att till reglerkraftmarknaden lämna ett kraftverksspecifikt öronmärkt uppregleringsbud på den tillgängliga produktionskapaciteten med beaktande av effekttökningsförmågan per kraftverk.

Producenten bjuder ut kapaciteten på reglerkraftmarknaden till kraftverkets rörliga produktionskostnader beräknade enligt punkt 2.2, exklusive startkostnader.

Av dessa bud aktiverar Fingrid den mängd som behövs sedan alla reglerkraftbud med marknadsvillkor har aktiverats.

Som pris för ett aktiverat reglerkraftbud enligt marknadsvillkor sätts priset på det dyraste budet på reglerkraftmarknaden, men dock inte ett lägre pris än elspotpriset för motsvarande timme.

3 ANVÄNDNING AV EN KRAFTVERKSENHET FÖR PRODUCENTENS EGET BEHOV

Elproduktion för Producentens eget behov ingår inte i den offentliga tjänstens skyldigheter som anges i lagen om effektreserv. Därför kan detta endast förekomma i undantagsfall såsom när något av de övriga kraftverken i Finland som Producenten disponerar över skadas svårt. Driften vid en sådan kraftverksenhet får inte försämra uppfyllandet av den offentliga tjänstens skyldigheter. Dessa undantagsfall kan endast komma i fråga vid andra tidpunkter än under perioden 1.12–28.2.

Om Producenten önskar använda en kraftverksenhet för eget behov krävs i dessa undantagsfall ett separat tillstånd utfärdat av Fingrid. Efter beviljat tillstånd svarar Producenten för alla kostnader som avser avbruten avställning, start, drift och förnyad avställning.

Om Producenten undantagsvis använder kraftverksenheten utanför perioden 1.12–28.2 för producentens eget bruk, betalar Fingrid ingen kompensation till Producenten för upprätthållandet av driftberedskapen för de dygn som kraftverksenheten har varit i Producentens egen användning.

Användningen av kraftverket för Producentens eget bruk medför förlust av kompensationen för upprätthållande av driftsberedskap för hela dygnet i fråga.

Beloppet av kompensationen för upprätthållande av driftberedskapen per dygn räknas genom att dividera kompensationen för hela avtalsperioden med antalet dygn som ingår i avtalsperioden.

4 HANTERING AV PRODUCERAD EL I BALANSÄVRÄKNINGEN

En kraftverksenhets produktion med all tillhörande försäljning hanteras enligt gällande bestämmelser för balansavräkning. Producenten svarar för upprättandet av balansavräkningen.

Dessutom behandlas den elenergi som kraftverksenheten har producerat, försäljningar som har genomförts med bud enligt punkt 2 i regelverket och elenergi som har producerats för Producentens behov i en separat avräkning. Varje månad skickar Producenten till Fingrid en separat rapport som visar alla perioder då kraftverksenheten har varit i produktion eller effektreserv har aktiverats på elspotmarknaden.

I en separat utredning beräknas kontinuerligt den avvikelse som uppkommer på grund av obalans mellan produktionen och försäljningen. Producenten ansvarar för inköpet och försäljningen av den balansenergi som behövs för att täcka avvikelsen.

5 EN KRAFTVERKSENHETS OTILLGÄNGLIGHET

5.1 Meddelanden

Producenten är skyldig att omedelbart informera Fingrid om ändringar i en kraftverksenhets startberedskap och om andra omständigheter som kan begränsa kraftverksenhetens drift eller förhindra driften helt, t.ex. skador på kraftverksenheten. Dessutom är Producenten skyldig att lämna ett UMM-meddelande i enlighet med NPS regler.

5.2 Betalningar

Kompensation för upprätthållandet av driftberedskapen enligt punkt 6 betalas inte för den tid, under vilken en kraftverksenhet inte är tillgänglig för effektreservsystemet enligt punkt 1 i dessa driftsregler. Under vinterperioden orsakar minst en timmes otillgänglighet per dygn en förlust av kompensationen för upprätthållandet av driftsberedskapen för hela dygnet i fråga.

6 KOMPENSATION FÖR UPPRÄTTHÅLLANDE AV DRIFTSBEREDSKAPEN

Den kompensation som betalas för upprätthållandet av effektreserven bestäms enligt anbud från den Producent som erbjuder produktionskapacitet till systemet och det beslut om upphandling av effektreserv som Energimyndigheten fattar.

Kompensation för upprätthållande av driftberedskapen betalas till Producenten i efterhand med tre månaders intervall i perioder som börjar vid kalenderårsskiftet. Producenten skickar en faktura för upprätthållandet av driftberedskapen under de föregående tre månaderna den sjätte dagen i den månad som följer på den aktuella perioden, eller den första vardagen efter denna dag. Fingrid betalar kompensation för upprätthållandet av driftberedskapen inom två månader efter den aktuella periodens utgång.

Den försäljningsintäkt som Producenten har erhållit dras av från kompensationen om priset på elspotmarknaden och/eller reglerkraftmarknaden är högre än de rörliga produktionskostnaderna för den kraftverksenhet som ingår i effektreservsystemet. Försäljningsintäkten som ska dras av räknas som differensen mellan priset på elspotmarknaden och/eller uppregeringspriset på reglerkraftmarknaden och de rörliga produktionskostnaderna för den kraftverksenhet som ingår i effektreservsystemet för den mängd effektreserv som har startats på elspot/reglerkraftmarknaden. När differensen ovan beräknas tillämpas elspotpriset när budet har aktiverats på elspotmarknaden och på motsvarande sätt tillämpas uppregeringspriset på reglerkraftmarknaden när budet har aktiverats på reglerkraftmarknaden.

Till kompensationen för upprätthållande av driftberedskapen läggs den ersättning för försäljningsförlust som betalas till Producenten, om priset på elspotmarknaden och/eller uppregleringspriset på reglerkraftmarknaden är lägre än de rörliga produktionskostnaderna för den kraftverksenhet som ingår i effektreservsystemet. Försäljningsförlust räknas som differensen mellan elspotpriset/uppregleringspriset på reglerkraftmarknaden och de rörliga produktionskostnaderna för den kraftverksenhet som ingår i effektreservsystemet på elspotmarknaden/i fråga om den effektreserv som aktiverats på reglerkraftmarknaden. När differensen ovan beräknas tillämpas elspotpriset när budet har aktiverats på elspotmarknaden och på motsvarande sätt tillämpas uppregleringspriset på reglerkraftmarknaden när budet har aktiverats på reglerkraftmarknaden.

7 INFORMATIONsutbyte och rapportering

Realtidsmätning av produktionen vid en kraftverksenhet som omfattas av avtalet ska utföras i Fingrids kraftsystemcentral.

Producenten rapporterar till Fingrid

- den planerade tidpunkten för provdriften och provdriftrapporten inkluderande de ärenden som anges i punkt 1.6
- åtgärder för upprätthållandet av driftsberedskapen för båda driftsberedskapsperioderna inom två veckor efter en periods utgång
- varje månad en redogörelse för genomförd elförsäljning, försäljningsintäkterna vid försäljningen, driftkompensation som ska betalas och motsvarande produktion inklusive rörliga kostnader och startkostnader i en separat avräkning varje månad
- producenten ska omedelbart informera Fingrid om händelser som förhindrat 12 timmars driftsberedskap i en kraftverksenhet samt misslyckade starter liksom störningar under den period enheten varit i drift samt lämna en rapport om detta senast två arbetsdagar efter en inträffad händelse
- bränslerapporter alltid efter avslutade produktionsperioder.

Fingrid har rätt att överlåta rapporterna till Energimyndigheten på begäran.

Fingrid har rätt att offentliggöra elproduktionen i en kraftverksenhet som omfattas av avtalet samt uppnådda försäljningsvolymerna på elspotmarknaden och reglerkraftmarknaden.

8 ÄNDRINGAR OCH JUSTERINGAR I DRIFTSREGLERNA

Om dessa regler och villkor måste ändras på grund av ändringar i lagstiftningen eller andra myndighetsåtgärder, ska dessa fastställas av Energimyndigheten innan de träder i kraft.

9 HÄVANDE AV DRIFTSAVTALET SAMT ÅTERBETALNING OCH ÅTERKRAV AV KOMPENSATIONEN FÖR UPPRÄTTHÅLLET AV DRIFTBEREDSKAPEN

Hävandet av driftsavtalet samt återbetalning och återkrav av kompensationen för upprätthållandet av driftberedskapen följer 16 § och 17 § i lagen om effektreserv.

Om Producenten uppsåtligt bryter mot den offentliga tjänstens skyldigheter kan Energimyndigheten fatta beslut om hävande av driftsavtalet och ålägga Producenten att återbetala de kompensationer som Fingrid enligt driftsavtalet har betalat till Producenten, om driftsavtalet om reserveffekt har hävts enligt 16 § 1 mom. i lagen om effektreserv eller om Producenten på annat sätt har brutit mot driftsavtalet om effektreserv.

10 FORCE MAJEURE

Fingrid och Producenten har rätt att vid uppkommet oöverstigligt hinder (force majeure) begränsa upprätthållandet och driften av kraftverkskapacitet enligt detta regelverk eller att avbryta kapaciteten fullständigt.

Som force majeure betraktas en sådan händelse, som Producenten och Fingrid inte har kunnat förhindra med iakttagande av skälig omsorg och som medför att en avtalsenlig prestation enligt detta regelverk omöjliggörs eller väsentligt försvåras, eller i övrigt gör prestationen ekonomiskt eller på annat sätt oskälig.

Med force majeure avses krig, interna oroligheter, skadegörelse, sabotage, explosion, eldsvåda, översvämning, storm eller andra exceptionella väderleksförhållanden, allmänt avbrott i trafiken, strejk eller arbetsinställelse hos nyckelgrupp, lockout som utlysts av arbetsgivarorganisation, myndighetsåtgärd eller annan till sin verkan lika betydande och ovanlig orsak. Som force majeure betraktas även skador på kraftproduktions- eller kraftöverföringssystem av ovan angivna skäl som det inte har varit möjligt att ha beredskap för med beaktande av de allmänt tillämpade säkerhetskraven för elleverans i nordiska kraftsystem.

Fingrid och Producenten ska utan dröjsmål underrätta varandra i händelse av force majeure samt när force majeure inte längre föreligger.

Kompensation för upprätthållande av driftberedskapen betalas inte under en period av force majeure.

Bilaga Aktivering och prissättningsexempel av effektreserv på elspotmarknaden inom de finländska och svenska anmälningssområdena